

ACKERMANN, CANTERBURY TALES
A WITTENWILERŮV RING
POZDNĚ STŘEDOVĚKÁ PŘEDSTAVA
KRIZE V LITERATUŘE

John M. Clifton-Everest

V literární vědě označuje pojem „krize“ subjektivní vědomí básníků a nikoliv objektivní zjištění na základě historických skutečností. Selháním starých hodnot

období vrcholného středověku nacházel jednotlivec v pozdně středověkém myšlenkovém světě důvody k tomu, aby pojímal lidský život jako krizový proces. V literatuře se objevuje nejčastěji téma „láska a manželství“, protože odpovídá každodenním zájmům nastupujícího měšťanstva. Mešťanský manželský stav ale není sto nahradit šlechtický milostný ideál a je mnohými pokládán jen za vyvarování se ještě horšího zla. Témata lidské hříšnosti a smrti vyjadřovala ještě silněji krizové vědomí. Po ztrátě dřívějšího rytířského ideálu sloužit dobru a tím se morálně osvědčit i na tomto světě zbyla jen představa zcela hříšného světa, se kterým se nedal uzavřít žádný kompromis. Už neexistoval žádný sociálně morální cíl, protože smrt zrušila vše, co se zdálo být hodnotné. Myslelo se již jen na spásu duše na onom světě. Čím svůdnější byla lákání tohoto světa, tím naléhavější byla varování před jejich morálními nebezpečími. Tato pokušení byla líčena jako klamné poznání, které jako jediné mohlo chránit před těmito nebezpečími. Jen málo básníků se dokázalo s tímto krisovým pocitem vyrovnat. Chaucer mu čelil vtipnou ironií. Básník „Ackermanna“ viděl v náruživém boji živoucího člověka se smrtí lidský výkon, který byl bohem označený za čestný, i když tento život musel propadnout smrti.